

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kahdeksas jaosto)

16 päivänä marraskuuta 2010*

Asiassa C-73/10 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 8.2.2010,

Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG, kotipaikka Hampuri (Saksa), edustajanaan Rechtsanwalt A. Rinne, solicitor S. Kon, solicitor C. Humpe ja C. Vajda, QC,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan komissio, asiamiehinään M. Kellerbauer ja A. Biolan, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Schiemann sekä tuomarit C. Toader ja A. Prechal (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: A. Calot Escobar,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

- 1 Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG vaatii valituksessaan kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-2/09, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert vastaan komissio, 30.11.2009 antaman määräyksen (jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla tämä jätti tutkimatta tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvästi puuttuessa sen nostaman kanteen, jossa vaadittiin kumoamaan EY 81 artiklan mukaisesti menettelystä 15.10.2008 tehty komission päätös K(2008) 5955 lopullinen (asia

COMP/39.188 – Banaanit; jäljempänä riidanalainen päätös), koska kyseinen kanne oli nostettu määräajan päättymisen jälkeen.

Asian tausta ja oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

- 2 Valittaja on Saksan oikeuden mukaan perustettu kommandiitti-yhtiö.

- 3 Valittajalle annettiin 21.10.2008 tiedoksi riidanalainen päätös, jolla Euroopan yhteisöjen komissio totesi, että useat yritykset, joiden joukossa oli valittaja, olivat rikkoneet EY 81 artiklaa osallistumalla yhdenmukaistettuun menettelytapaan, joka koski banaanien viitehintojen koordinoitua osalla yhteismarkkinoita, ja se määräsi sakot mainituille yrityksille.

- 4 Fresh Del Monte Produce Inc. (jäljempänä Del Monte) velvoitettiin yhdessä ja yhteisvastuullisesti valittajan kanssa maksamaan viimeksi mainitulle määrätty sakko siksi, että aikana, jona valittaja osallistui rikkomiseen, Del Montella oli ratkaiseva vaikutusvalta siihen. Del Monte nosti 31.12.2008 toimittamallaan kannekirjelmällä riidanalaisesta päätöksestä kumoamiskanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Tässä tällä hetkellä vireillä olevassa asiassa T-587/08, Fresh Del Monte Produce vastaan komissio, valittaja hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Del Monten vaatimuksia 17.2.2010 annetulla määräyksellä.

- 5 Valittaja lähetti 2.1.2009 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon fak-sitse kopion kannekirjelmästä, jolla vaadittiin riidanalaisen päätöksen kumoamista, ja sen alkuperäinen versio toimitettiin mainittuun kirjaamoon 9.1.2009.

- 6 Saatuaan 4.2.2009 päivätyllä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamon kirjeellä tiedon, että kannetta ei ollut nostettu EY 230 artiklassa määrätyssä määrä-ajassa, valittaja toimitti 20.2.2009 päivätyllä kirjeellään huomautuksensa kannekirjel-mänsä myöhästymisestä ja pyysi poikkeamista määräajasta.

- 7 Valittaja väitti tältä osin, että mainitun kannekirjelmän toimittaminen myöhässä joh-tui siitä, että sen edustajat olivat tulkinneet väärin ensimmäisen oikeusasteen tuomio-istuimen työjärjestyksestä. Se toimitti täsmennyksenä huomautuksilleen liitteenä yhden edustajansa todistajanlausunnon, jonka mukaan tämän kolme kollegaa olivat vilpittö-mässä mielessä katsoneet, että kanteen nostamisen määräaika päättyy 2.1.2009 mai-nitun työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 2 kohdan nojalla, luettuna yhdessä 102 artiklan 2 kohdan kanssa.

- 8 Valittaja esitti myös useita väitteitä, jotka oikeuttavat sen mukaan sen, että ensimmäi-sen oikeusasteen tuomioistuin tutkii kanteen huolimatta kannekirjelmän jättämisestä myöhässä.

- 9 Näin ollen se väitti aluksi, että jos kanne jätettäisiin tutkimatta, sitä kohdeltaisiin epä-oikeudenmukaisesti ja sille aiheutuisi merkittävää vahinkoa.

- 10 Tämän jälkeen se vetosi siihen, että määräaika oli ylitetty vain vähän ja että sen kan-nekirjelmän toimittamiselle myöhässä oli selitys. Valittajan mukaan kanteen tutkimi-nen ei myöskään aiheuttaisi oikeusvarmuuden periaatteen huomattavaa loukkaamis-ta eikä se aiheuttaisi vahinkoa komissiolle.

- 11 Lopuksi valittaja väitti, että joka tapauksessa suhteellisuusperiaate ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun eurooppalaisen yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 artiklassa taattu oikeus saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa on painoarvoltaan suurempi kuin oikeusvarmuuden periaate, mikä on tunnustettu erityisesti Saksan ja Yhdistyneen kuningaskunnan rikosprosessioikeudessa.

Valituksenalainen määräys

- 12 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti valituksenalaisessa määräyksessä kanteen tutkimatta sillä perusteella, että sitä ei ollut nostettu tätä varten määrätystä määräajassa.
- 13 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvisti aluksi määräyksen 10–17 kohdassa kanteen myöhästyneen, koska EY 230 artiklan viidennen kohdan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan ja 2 kohdan sekä 102 artiklan 2 kohdan nojalla määräaika mainitun kanteen nostamiselle oli alkanut kuluu 22.10.2008 ja se oli päättynyt 31.12.2008 keskiyöllä, kun otetaan huomioon määräajan pidennys pitkien etäisyyksien vuoksi.
- 14 Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen määräyksen 20–23 kohdassa valittajan väitteet, joilla se yritti oikeuttaa kannekirjelmänsä jättämisen myöhässä.
- 15 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti mainitussa 20 kohdassa ensinnäkin, että oikeuskäytännössä on katsottu useaan otteeseen, että prosessuaalisia määräaikoja koskevien yhteisön määräysten soveltamisesta voidaan yhteisöjen

tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan toisen kohdan mukaisesti poiketa ainoastaan täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa eli ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen vuoksi, koska näiden määräysten tiukka soveltaminen vastaa oikeusvarmuuden vaatimuksia sekä tarvetta välttää lainkäytössä kaikkea syrjintää ja mielivaltaista kohtelua.

- 16 Valituksenalaisen tuomion 21 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi yhtäältä, ettei valittaja nyt esillä olevassa asiassa ollut näyttänyt toteen ennalta arvaamattomia seikkoja tai ylivoimaista estettä eikä vedonnut niihin. Toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että siltä osin kuin valittaja yrittää sen edustajien suorittaman ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen määräysten virheellisen tulkinnan perusteella vedota anteeksiannettavaan erehdykseen, joka oikeuttaisi nyt esillä olevassa asiassa sovellettavia määräaikoja koskevasta säännöstöstä poikkeamisen, tämä säännöstö ei oikeuskäytännön mukaan aiheuta erityisiä tulkintavaikeuksia, joten ei voida todeta, että valittajalle on sattunut anteeksiantettava erehdys, joka oikeuttaisi poikkeamisen mainitun säännöstön soveltamisesta.
- 17 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palautti valituksenalaisen määräyksen 22 kohdassa mieliin, että oikeuskäytännön mukaan nimenomaisen täsmennyksen puuttuessa yhteisön oikeusjärjestys ei lähtökohtaisesti pyri määrittelemään ominaisuuksiaan yhden tai useamman kansallisen oikeusjärjestyksen avulla, ja päätteli tästä, että valittajan esittämät argumentit Saksan ja Yhdistyneen kuningaskunnan rikosprosessioikeudesta on hylättävä.
- 18 Kolmanneksi valituksenalaisen määräyksen 23 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valittajan esiin tuomasta tehokasta oikeussuojaa koskevasta oikeudesta, että tätä oikeutta oli asianmukaisesti suojattu sillä, että valittajalla oli mahdollisuus nostaa kante sille vastaisesta toimesta EY 230 artiklassa määrättyssä määräajassa, eikä siihen vaikuta millään tavoin prosessuaalisia määräaikoja koskevien yhteisön säännösten tiukka soveltaminen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli tästä, ettei oikeus saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa eikä

suhteellisuusperiaate oikeuta poikkeamaan mainitusta määräajasta nyt esillä olevassa asiassa esiin tuotujen, väitetysti poikkeuksellisten olosuhteiden perusteella.

Asianosaisten vaatimukset

- 19 Valittaja vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen määräyksen

 - ottaa sen riidanalaisesta päätöksestä nostaman kumoamiskanteen tutkittavaksi ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen

 - tai toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta tämä tutkii mainitun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset.
- 20 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

- 21 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 119 artiklassa säädetään, että jos valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai jos valitus on selvästi perusteeton, unionin tuomioistuin voi milloin tahansa esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella julkisasiamiestä kuultuaan hylätä valituksen perustellulla määräyksellä suullista käsittelyä aloittamatta.
- 22 Esillä olevassa asiassa unionin tuomioistuin katsoo saaneensa asiakirja-aineistosta riittävästi tietoja voidakseen tällaisella perustellulla määräyksellä hylätä valituksen selvästi perusteettomana.

Asianosaisten lausumat

- 23 Valittaja väittää valitusperusteessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen määräyksen 20 kohdassa, että prosessuaalisia määräaikoja koskevan unionin säännösten soveltamisesta voidaan poiketa vain aivan poikkeuksellisissa olosuhteissa eli ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen vuoksi.
- 24 Valittajan mukaan tällainen lähestymistapa on tarpeettoman rajoittava eikä siinä oteta huomioon ainakaan asianmukaisesti sitä merkitystä, joka oikeudella saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa on rikosoikeudenkäynnissä, suhteellisuusperiaatetta eikä ratkaisevaa tarvetta välttää epäoikeudenmukainen tulos.

- 25 Ensinnäkin oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa koskevasta perusoikeudesta valittaja väittää, että huomattavat sakot, jotka on määrätty kilpailusääntöjen vastaisesta salaisesta yhteistyöstä, koskevat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua rikoksesta syyttämistä. Se viittaa tältä osin asiassa C-199/92 P, Hüls vastaan komissio, 8.7.1999 annettuun tuomioon (Kok., s. I-4287, 149 ja 150 kohta) sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Jussila vastaan Suomi, 23.11.2006 antamaan tuomioon (Recueil des arrêts et décisions 2006-XIII, 43 kohta).
- 26 Kyseinen perusoikeus on erityisesti asiassa C-185/97, Coote, 22.9.1998 annetun tuomion (Kok., s. I-5199, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) mukaan unionin oikeuden yleinen oikeusperiaate, joka on vahvistettu uudelleen Nizzassa 7.12.2000 julistetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa (EYVL C 364, s. 1).
- 27 Toiseksi valittaja väittää, ettei oikeusvarmuuden periaatetta ja luottamuksensuojan periaatetta voida soveltaa absoluuttisesti, koska oikeusvarmuuden periaatteen on oltava olemassa rinnan laillisuusperiaatteen kanssa ja sitä on sovellettava sopusoinnussa sen kanssa. Näiden periaatteiden välinen tasapaino olisi taattava ja tietyissä olosuhteissa laillisuusperiaatteen olisi saatava etusija, kuten oikeuskäytäntö osoittaa, ja valittaja vetoaa tältä osin yhdistetyissä asioissa 42/59 ja 49/59, Snutpat vastaan korkea viranomainen, 22.3.1961 annettuun tuomioon (Kok., s. 101 ja 159, Kok. Ep. I, s. 95), yhdistetyissä asioissa 205/82–215/82, Deutsche Milchkontor ym., 21.9.1983 annettuun tuomioon (Kok., s. 2633, Kok. Ep. VII, s. 229) ja asiassa C-273/04, Puola vastaan neuvosto, 23.10.2007 annettuun tuomioon (Kok., s. I-8925).
- 28 Kolmanneksi suhteellisuusperiaate vaatii, että toimenpide soveltuu tavoitellun päämäärän saavuttamiseen ja on sen kannalta tarpeellinen eikä rasita yksityistä oikeussubjektia tähän päämäärään nähden liiallisella tavalla.

- 29 Ensinnäkään oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa koskevan perusoikeuden osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon sakan rikosoikeudellista luonnetta, vaikka kyseisen perusoikeuden täysi ja tehokas suojeleminen on olennaista rikosoikeudenkäynneissä.
- 30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole myöskään selittänyt, miksei suhteellisuusperiaatetta voida ottaa huomioon prosessuaalisia määräaikoja koskevista säännöistä poikkeamisen perusteena. Tältä osin valituksenalainen määräys on lisäksi perustavanlaatuisemmin oikeudellisesti virheellinen, koska mainittua periaatetta on sovellettu väärin.
- 31 Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti jättänyt ottamatta huomioon useita seikkoja, jotka sen pitäisi ottaa huomioon suhteellisuusperiaatteen soveltamiseksi. Kyseessä on erityisesti se, että valittaja riitautti kumoamiskanteellaan merkittävän rikosoikeudellisen seuraamuksen, että kanteen nostamisen määräaika ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on ylitetty vain yhdellä ainoalla päivällä ja että jos kanne jätetään tutkimatta määräajan ylittämisen vuoksi, tämän vaikutus valittajaan ja sille aiheutunut vahinko on suhteeton niihin vaikutuksiin nähden, jotka kanteen tutkittavaksi ottamista koskevalla päätöksellä olisi komissioon.
- 32 Komissio viittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön, joka koskee Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 kappaletta, erityisesti edellä mainitussa asiassa Jussila vastaan Suomi annettuun tuomioon, josta ilmenee, että
- sen arvioimiseksi, onko seuraamus luonteeltaan rikosoikeudellinen ja onko kyseessä näin ollen Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa tarkoitettu rikoksesta syyttäminen, on turvaututtava kolmeen kriteeriin eli seuraamukseen luokitteluun kyseessä olevassa valtiossa, rikkomisen luonteeseen ja seuraamuksen ankaruuteen

- seuraamukset, jotka kuuluvat rikosoikeuden ”kovaan ytimeen” kansallisessa oikeudessa annetun luokittelun vuoksi (ensimmäinen kriteeri), on erotettava toisesta seuraamusten luokasta, joita voidaan pitää ”rikosoikeudellisina” vain toisen ja kolmannen kriteerin perusteella

 - kilpailuasioissa määrätty sakot kuuluvat tähän rikosoikeudellisten seuraamusten viimeksi mainittuun luokkaan eivätkä ne siis kuulu rikosoikeuden ”kovaan ytimeen”, joten Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan rikosoikeudellisen osan mukaisia takeita ei ole välttämättä sovellettava koko laajuudessaan.
- 33 Unionin oikeuden mukaan unionin kilpailusääntöjen nojalla määrätty seuraamukset eivät ole luonteeltaan rikosoikeudellisia.
- 34 Komissio väittää lisäksi, että väitetty määräaikoja koskeva joustavuus, jota tietyissä kansallisissa järjestelmissä sovelletaan, ei voi johtaa siihen, että sen katsotaan olevan unionin yleinen oikeusperiaate.
- 35 Se katsoo näin ollen, että valittaja on saanut oikeuden saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa samalla tavoin kuin mikä tahansa muu yhtiö, jolle on määrätty sakko unionin kilpailuoikeuden säännösten nojalla. Tämän oikeuden käyttämistä koskevien määräaikojen noudattamatta jättäminen on erillinen kysymys ja johtuu valittajan virheestä riippumatta siitä, onko virhe tapahtunut vilpittömässä mielessä vai ei.
- 36 Suhteellisuusperiaatteesta komissio väittää, että nyt esillä olevassa asiassa oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa ei ole aiheettomasti loukattu sovellettaessa määräaikoja koskevia sääntöjä.

- 37 Näitä sääntöjä on sovellettu jo pitkään, ja oikeuskäytännössä on vahvistettu, etteivät ne ole erityisen vaikeita. Nyt esillä olevassa asiassa ei voida komission mukaan tehokkaasti väittää, että ”vilpittömässä mielessä” tehty virhe kanteen nostamista koskevien määräaikojen laskemisessa olisi anteeksiannettava erehdys.
- 38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on täysimääräisesti noudattanut suhteellisuusperiaatetta soveltaessaan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan toista kohtaa, jonka avulla tämän periaatteen noudattaminen voidaan varmistaa, kun siinä määrätään mainituista määräajoista poikkeamisesta poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.
- 39 Prosessuaalisten määräaikojen huomioon ottaminen ei myöskään voi riippua määrätyn sakon suuruuden tai kyseessä olevan talouden toimijan taloudellisten resurssien kaltaisista tekijöistä. Valittajan oikeus vaatia vahingonkorvausta edustajiltaan poistaa suurelta osin näiden tekijöiden merkityksen.
- 40 Lopuksi komissio toteaa, että koska Del Monte on esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireille panemassaan oikeudenkäynnissä kanneperusteita, joilla se kyseenalaistaa erityisesti valittajan osallistumisen kyseessä olevaan rikkomiseen, ja koska valittaja on hyväksytty väliintulijaksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tutkittava suurinta osaa valittajaa koskevista riidanalaisen päätöksen kohdista. Jos riidanalaisen päätöksen nämä kohdat kumottaisiin, komissio katsoo, että se voi tehdä siitä päätelmät suhteessa valittajaan, vaikkei sillä ole siihen lainmukaista velvollisuutta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 41 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan prosessuaalisia määräaikoja koskevien unionin määräysten soveltamisesta voidaan Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan toisen kohdan mukaisesti poiketa ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen vuoksi ainoastaan täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa, koska näiden määräysten tiukka soveltaminen vastaa oikeusvarmuuden vaatimuksia sekä tarvetta välttää lainkäytössä kaikkea syrjintää ja mielivaltaista kohtelua (ks. mm. asia C-325/03 P, Zuazaga Meabe v. SMHV, määräys 18.1.2005, Kok., s. I-403, 16 kohta ja asia C-84/08, Pitsiorlas v. neuvosto ja EKP, määräys 3.7.2008, Kok., s. I-104*, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 42 Oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että kanteen nostamisen määräaikoja koskevien unionin määräysten yhteydessä anteeksiannettava erehdys, jonka nojalla näistä määräajoista voidaan poiketa, koskee ainoastaan poikkeuksellisia olosuhteita, joissa on erityisesti kyse siitä, että asianomainen toimielin on menetellyt tavalla, joka on yksinään tai ratkaisevassa määrin omiaan aiheuttamaan ymmärrettävän sekaannuksen vilpittömässä mielessä olevalle yksityiselle oikeussubjektille, joka on noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaista harkitsevaisuutta noudattavalta henkilöltä (ks. mm. asia C-112/09 P, SGAE v. komissio, määräys 14.1.2010, Kok., s. I-351, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 43 Valittaja ei ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa väittänyt, että määräajan ylittäminen voidaan oikeuttaa olosuhteella, joka on luokiteltava ennalta arvaamattomaksi seikaksi tai ylivoimaiseksi esteeksi.
- 44 Valittaja ei valituksessaan myöskään moiti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta nimenomaisesti siitä, että se on valituksenalaisen määräyksen 21 kohdassa kieltänyt anteeksiannettavan erehdyksen olemassaolon.

- 45 Tältä osin voidaan joka tapauksessa todeta, että asiassa, joka koskee komission päätöstä määrätä EY 81 artiklan nojalla sakko ja jossa oli tapahtunut kanteen nostamiselle määrättyjen määräaikojen laskemista koskeva samanlainen erehdys kuin nyt esillä olevassa asiassa, unionin tuomioistuin ei hyväksynyt anteeksiannettavan erehdyksen olemassaoloa, vaan se katsoi muun muassa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan sanamuoto on selvä eikä siihen liity erityisiä tulkintaa koskevia vaikeuksia (em. asia SGAE v. komissio, määräyksen 24 kohta).
- 46 Valittaja väittää sitä vastoin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että prosessuaalisia määräaikoja koskevan unionin säännösten soveltamisesta voidaan poiketa vain ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen tapauksessa.
- 47 Valittaja katsoo, että poikkeus tästä säännöstöstä olisi sallittava myös oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa koskevan perusoikeuden, laillisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen nojalla sekä epäoikeudenmukaisen tuloksen välttämistä koskevan painavan synn vuoksi. Tällainen poikkeaminen on valittajan mukaan välttämätöntä ennen kaikkea siksi, että kyseessä oleva kanne koskee komission päätöstä määrätä merkittävä sakko, joka voidaan luokitella rikosoikeudelliseksi, joten valittaja on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun rikoksesta syyttämisen kohteena.
- 48 Tältä osin oikeuskäytännöstä ilmenee, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa vahvistettu ja unionin oikeusjärjestyksessä tunnustettu periaate eli oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistaminen kaikille ei estä sitä, että kanteen nostamiselle säädetään määräaika (asia 257/85, Dufay v. parlamentti, tuomio 1.4.1987, Kok., s. 1561, 10 kohta).

- 49 Oikeuskäytännössä on myös katsottu, että tehokasta oikeussuojaa koskevaan oikeuteen ei lainkaan vaikuta unionin oikeuden prosessuaalisia määräaikoja koskevien määräysten tiukka soveltaminen, jolla vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pyritään oikeusvarmuuden vaatimuksen täyttämiseen ja kaikkinaisen syrjinnän tai mielivaltaisen kohtelun välttämiseen lainkäytössä (asia C-406/01, Saksa v. parlamentti ja neuvosto, määräys 17.5.2002, Kok., s. I-4561, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 50 Oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, ettei poikkeusta mainitusta säännöstöstä voida perustella sillä, että kyse on perusoikeuksista. Säännöt, jotka koskevat määräaikoja kanteiden nostamiselle, ovat nimittäin ehdottomia, ja tuomioistuimen on sovellettava niitä varmistaakseen, että oikeusvarmuus ja oikeussubjektien yhdenvertaisuus lain edessä toteutuvat (asia C-229/05, PKK ja KNK v. neuvosto, tuomio 18.1.2007, Kok., s. I-439, 101 kohta).
- 51 Valittaja väittää, että jokaisessa tapauksessa, joka koskee prosessuaalisen määräajan ylittämistä sellaisen kanteen osalta, joka on nostettu päätöksestä, jolla määrätään merkittävä sakko kilpailusääntöjen rikkomisen vuoksi, tehokasta oikeussuojaa koskeva oikeus sekä laillisuusperiaate ja suhteellisuusperiaate vaativat, että unionin tuomioistuin tasapainottaa yhtäältä määräajan ylityksen merkittävyyden ja sen, missä määrin tämä ylitys vaikuttaa kyseisen määräajan taustalla olevaan tavoitteeseen, ja toisaalta kantajalle kanteen hylkäämisestä sen myöhästymisen vuoksi aiheutuvat seuraukset.
- 52 Jos unionin tuomioistuin voisi suorittaa tällaisen tapauskohtaisen poikkeamisen huolimatta siitä tämän määräyksen 50 kohdassa mainitusta seikasta, että kanteen nostamista koskevat määräajat ovat ehdottomia, se olisi vaikeasti sovitettavissa yhteen kanteen nostamista koskevia määräaikoja koskevan unionin säännösten tavoitteen

kanssa eli sen kanssa, että oikeusvarmuuden periaate ja tarve välttää kaikenlaista syrjintää tai mielivaltaista kohtelua lainkäytössä toteutuu.

- 53 Ilman, että olisi tarpeen tutkia, onko valittajalle riidanalaisessa päätöksessä määrätyn sakon kaltainen sakko Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetulla tavalla luonteeltaan rikosoikeudellinen, on joka tapauksessa todettava, että oikeus tuomioistuimeen, josta oikeus saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa muodostaa erityisen aspektin, ei ole ehdoton ja sille ovat ominaisia epäsuorasti tunnustetut rajoitukset, erityisesti kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevat, koska se vaatii jo luonteensa puolesta sääätelyä valtiolta, jolla on tältä osin tietty harkintavalta. Nämä rajoitukset eivät voi johtaa siihen, että oikeussubjektin oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa rajoitetaan tavalla, jolla loukataan hänen varsinaista oikeuttaan tuomioistuimeen. Niillä on oltava legitiimi tavoite, ja käytettyjen keinojen ja tavoitteen välillä on oltava järkevä suhde (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio asiassa Pérez de Rada Cavanilles vastaan Espanja, 28.10.1998, Recueil des arrêts et décisions 1998-VIII, 44 kohta).
- 54 On huomattava myös, että oikeussubjektien on voitava lähteä siitä, että kanteen nostamisen määräaikoja koskevaa säännöstöä sovelletaan, koska sillä on tarkoitus varmistaa hyvä lainkäyttö ja erityisesti oikeusvarmuuden periaatteen noudattaminen. Tämä säännöstö tai sen soveltaminen ei kuitenkaan saisi estää oikeussubjektia käyttämästä käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja.
- 55 Ei voida väittää, että prosessuaalisia määräaikoja koskeva unionin säännöstö ja sen soveltaminen nyt esillä olevassa asiassa olisivat estäneet valittajaa käyttämästä sen käytettävissä olevia oikeussuojakeinoja riidanalaista päätöstä vastaan.

- 56 Vaikka kahden kuukauden määräaika tosin rajoittaakin oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa, tämä rajoitus ei ilmeisestikään loukkaa tämän oikeuden ydintä erityisesti, kuten tämän määräyksen 45 kohdassa on jo todettu, koska tämän määräajan laskemista koskevat säännöt, joista on kyse nyt esillä olevassa asiassa, ovat selviä eikä niihin liity erityisiä tulkintavaikeuksia.
- 57 Tässä asiayhteydessä on myös merkittävä se seikka, että nyt esillä olevassa asiassa kanteen nostamista koskevan määräajan ylitys johtui yksinomaan valittajan neuvonantajan erehdyksestä, jota ei voida pitää anteeksiannettavana erehdyksenä, jonka vuoksi voitaisiin poiketa kanteen nostamista koskevista määräaikasäännöistä, kuten tämän määräyksen 45 kohdassa on todettu.
- 58 Sama pätee siihen tämän määräyksen 41 kohdassa todettuun seikkaan, että menettelysääntöjen mukaan määräajoista voidaan poiketa myös, jos määräaika ylittyy ennalta arvaamattomien seikkojen ja ylivoimaisen esteen vuoksi.
- 59 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti katsonut valituksenalaisen määräyksen 23 kohdassa, että oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on asianmukaisesti suojattu valittajan mahdollisuudella nostaa kanne sille vastaisesta päätöksestä EY 230 artiklassa määrättyssä määräajassa ja että prosessuaalisia määräaikoja koskevan yhteisön säännösten tiukka soveltaminen ei mitenkään vaikuta tähän oikeuteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siis myös oikeudellista virhetä tekemättä todennut samassa kohdassa, ettei esille tuotujen olosuhteiden perusteella oikeus saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa eikä suhteellisuusperiaate oikeuta poikkeamaan kanteen nostamista koskevasta määräajasta.
- 60 Edellä esitetyn perusteella valittajan valitus on hylättävä ilmeisen perusteettomana.

Oikeudenkäyntikulut

- ⁶¹ Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla sovelletaan valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska valittaja on hävinnyt asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, valittaja on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on määrännyt seuraavaa:

1) Valitus hylätään.

2) Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset